

โครงการทางวิชาการ

**เสถียร คามิศักดิ์

จะถูกรตราหน้าว่า “ไอ้ขุนโจรทางวิชาการ” หรือต้องการจะให้ได้รับเกียรติยกย่องชมเชยว่าเป็น “ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพนั้น” การทำความดีทำได้โดยไม่ต้องวางแผนอะไร การคิดทำชั่วต้องวางแผน เหมือนอย่างจะเป็นโครงการทางวิชาการ ที่จะกล่าวถึง

โครงการ ตามความหมายในพจนานุกรม หมายถึงการละเมิด ลิขสิทธิ์ หรือปล้น หากเป็นโครงการทางวิชาการ หมายถึงการขโมยผลงานทางวิชาการ การละเมิด ลิขสิทธิ์ นักการศึกษา คณาจารย์ ผู้ชำนาญการ หรือผู้เชี่ยวชาญ ในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งที่เป็นสายวิชาการ สายบริหารหรือสายสนับสนุน จะต้องยึดเรื่องนี้เป็นจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานการกำหนดระดับตำแหน่งลำการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น พ.ศ.2553 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2553) กำหนดไว้ มีสาระสำคัญดังนี้

ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาชีพ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเองและไม่ลดเลียนผลงานของผู้อื่น รวมทั้งไม่นำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการหรือวิชาชีพมากกว่าหนึ่งฉบับในลักษณะที่จะทำให้เกิดเข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่ ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่ามาใช้ในผลงานทางวิชาชีพของตนเองและแสดงหลักฐานของการค้นคว้า ต้องไม่ค้ำบังผลประโยชน์ทางวิชาชีพและละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นและสิทธิมนุษยชน ผลงานทางวิชาชีพต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาเป็นเกณฑ์ ไม่มีอคติเกี่ยวข้อง และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์หรือวิจัยโดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่ขยายข้อค้นพบโดยปราศจากการตรวจสอบยืนยันในทางวิชาชีพ ต้องนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยหรือผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด(พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 70 ก ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2547)

การอ้างอิงทั้งในเนื้อหา ไม่ว่าจะ เป็นต้นข้อความ ระหว่างข้อความ หรือหลังข้อความและนำอ้างอิงในบรรณานุกรมอีกครั้ง ถือว่าเป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ การอ้างอิงจะทำให้ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาผลงานของเราเกิดความศรัทธาในข้อเขียน เป็นข้อมูลที่ยืนยันว่าได้เขียนจากการอ่านศึกษามาอย่างแตกฉาน เป็นการปลูกฝังนิสัยสุจริตทางวิชาการ ไม่ประพฤติชั่วเยี่ยงโจรขโมยที่คัดลอกผลงานของผู้อื่นหรือปล้นผลงานของผู้อื่นหรือผู้ที่โครงการทางวิชาการ ถือว่าไม่ให้เกียรติ ยกย่อง ผู้ที่มีความมานะอดสาหะมุ่งมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้ คนจำพวกนี้ต้องถูกประณามทางสังคม ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2547 ข้อ 19 กำหนดมาตรการในการป้องกันและลงโทษผู้ขอตำแหน่งอันส่อให้เห็นว่าเป็นผู้กระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณอันเกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาชีพและเป็นผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมที่จะได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น กรณีที่ตรวจพบว่าผู้ขอตำแหน่งมีพฤติกรรมส่อว่ามีการลอกเลียนผลงานของผู้อื่นหรือนำผลงานของผู้อื่นไปใช้ลักษณะอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง ให้สภาสถาบันอุดมศึกษามีมติให้งดการพิจารณาขอตำแหน่งในครั้งนั้น และดำเนินการทางวินัยตามข้อเท็จจริงและความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดเป็นกรณี ๆ ไป และห้ามผู้กระทำผิดนั้นเสนอขอตำแหน่งมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี หากกรณีได้รับการพิจารณานุมัติให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นไปแล้ว หากภายหลังตรวจสอบพบหรือทราบว่าผลงานที่ใช้ในการเสนอขอตำแหน่งครั้งนั้น เป็นการลอกเลียนผลงานของผู้อื่นหรือนำผลงานของผู้อื่นไปใช้ในลักษณะอ้างว่า

เป็นผลงานของตน ให้สถานสถาบันอุดมศึกษามีมติถอดถอนตำแหน่งที่แต่งตั้งไปแล้ว และให้ดำเนินการทางวินัยตามข้อเท็จจริงและความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดเป็นกรณี ๆ ไป และห้ามผู้กระทำผิดนั้นเสนอขอตำแหน่งสูงขึ้นมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่วันที่สภามีมติ

การอ้างอิงต้นข้อความ เช่น เสถียร คามีสักดิ์ (2552:4) กล่าวว่า...การอ้างอิงระหว่างข้อความ เช่น การเสนอปัญหา ข้อแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนา เสถียร คามีสักดิ์ (2549:35) กล่าวว่าต้องพิจารณาจากหัวข้อต่าง ๆ ของบทที่ 3 และบทที่ 4 นำมาสรุป... ส่วนการอ้างอิงท้ายข้อความเช่น ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ของคณาจารย์ ถือว่าเป็นตัวชี้วัดหรือดัชนีชี้วัดที่แสดงความรู้ความสามารถ ศักยภาพของคณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษา(คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา 2556:15)

การทำอัญประกาศ หมายถึงการยกเอาข้อความที่คัดมาจากคำพูดหรือข้อเขียนของผู้อื่น โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต้องทำให้อยู่ในเครื่องหมาย “.....”

เมื่อมีการอ้างอิงในเนื้อหาดังกล่าวข้างต้น ต้องนำมาอ้างอิงในท้ายเล่มเรียกว่าการทำบรรณานุกรมที่นิยมใช้คือบอกว่าผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้ามาจากที่ใด ของใคร เมื่อไร ปัจจุบันอ้างอิงแบบ นาม ปี (Name-Year System) ปกติไม่ควรเกิน 30 รายการ แต่ต้องแยกเป็นของไทย-ต่างประเทศ โดยขึ้นด้วยของไทยก่อนเรียงตามลำดับอักษร เช่น เสถียร คามีสักดิ์(2549) การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อย่าลอกผลงานของผู้อื่น โดยไม่อ้างอิง ถือว่าเป็นการคว่ำเอามาหรือมีการใช้เทคนิคกลับหน้ากลับหลัง หรือกลับข้อความจากต้นข้อความไปไว้ท้ายข้อความ หรือจากท้ายข้อความกลับมาเป็นไว้ต้นข้อความ ลักษณะแบบนี้ถือว่าเป็นโครงการทางวิชาการ ประเด็นสำคัญอ่านให้เข้าใจแล้วสรุปประเด็นเป็นข้อความของผู้ศึกษา แล้วอ้างอิง หรือยกข้อความทั้งข้อความของผู้อื่นมาเลยแล้วเอามาใส่ไว้ในอัญประกาศ จึงจะถือว่ามีความซื่อสัตย์ทางวิชาการที่ควรยกย่องให้เกียรติในวงวิชาการและวิชาชีพ

อย่าอ้างรางวัลแหล่งข้อมูล โดยให้เข้าใจว่าเป็นแหล่งข้อมูลแรก หรือที่เข้าใจว่าเป็นการอ้างจากแหล่งปฐมภูมิ แต่ตามความจริงไม่ได้ศึกษาค้นคว้าจากเล่มแรกต้นต่อของเรื่อง แต่อ่านจากที่คนอื่นศึกษาค้นคว้ามาอีกทีหนึ่งตามหลักการแล้วต้องใช้ความพยายามเป็นที่สุดหาเล่มต้นฉบับแรกให้ได้ ยกเว้นเหตุสุดวิสัยจำเป็นจริง ๆ ไม่มีเล่มต้นฉบับแรกแล้ว หรือเล่มต้นฉบับแรกอยู่ต่างประเทศก็สามารถอ้างจากแหล่งทุติยภูมิ เช่นอ้างจากที่เขายืมมาแล้ว เช่น ประชุม รอดประเสริฐ (อ้างจาก เสถียร คามีสักดิ์ 2551:17) หรือเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (อ้างอิงจาก เสถียร คามีสักดิ์ 2551:12-13)

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 “ผู้สร้างสรรค์” หมายถึงผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามหนึ่งที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ ส่วน”ลิขสิทธิ์” หมายถึงสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะระงับการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น และคำว่า “เผยแพร่ต่อสาธารณชน” หมายถึง ทำให้ปรากฏต่อสาธารณชน โดยการแสดง การบรรยาย การสวด การบรรเลง การทำให้ปรากฏด้วยเสียงหรือภาพ การก่อสร้าง การจำหน่าย หรือโดยวิธีอื่นใด ซึ่งงานที่ทำขึ้น

การละเมิดลิขสิทธิ์ คือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง แก่งานอันมีลิขสิทธิ์ ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำซ้ำหรือดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อหรือเสนอให้เช่าซื้อ หรือแจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์

ส่วนการคัดลอก ลอกเลียนหรืออ้างอิงงานบางตอนตามสมควรจากงานลิขสิทธิ์ โดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น มิให้ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือการทำซ้ำโดยบรรณาธิการของห้องสมุดโดยที่การทำซ้ำนั้นมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร

ต้องระวังเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้าผลงานของผู้อื่น หรือแม้แต่งานของตนเองที่ทำไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการสรุปย่อประเด็น หรือคัดลอกยกข้อความ ต้องมีการอ้างอิง ให้เกียรติผู้ทำการศึกษาค้นคว้ามาก่อน “อย่าใช้กลโกง เล่ห์เหลี่ยมเยี่ยงโจร” จึงนึกเสมอว่าการอ้างอิง

ถือว่าเป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวาง และทำให้ผลงาน
 ของเรามีความน่าเชื่อถือ และจะได้รับเกียรติ ยกย่อง
 ในแวดวงวิชาการและวิชาชีพนั้นของเราสายสนับสนุน
 วิชาการ รวมทั้งจะเป็นการปลูกฝัง เสริมสร้างคุณธรรมและ
 จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ต่อคนสังคมมหาวิทยาลัยและ
 ประเทศชาติต่อไป

ประวัติผู้เขียน

- ที่ปรึกษาด้านการบริหารงานบุคคล สถาบันส่งเสริม
 การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท)
- ที่ปรึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ที่ประชุมสภา
 ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างมหาวิทยาลัยแห่ง
 ประเทศไทย(ปชมท)
- ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการประเมินเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้
 ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 (นิด้า)
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารบุคคล คณะกรรมการ
 อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
 ราชมงคลพระนคร
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารบุคคล คณะกรรมการ
 อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 พระนคร
- วิทยากรบรรยายการเขียนคู่มือปฏิบัติงาน การทำงาน
 เชิงวิเคราะห์ การทำงานเชิงสังเคราะห์ การกำหนดตัว
 ชีววัดและสมรรถนะบุคลากรสายสนับสนุน